

Souccot – L'eau et la joie

Source : Likouté Si'hot volume 24, Si'ha sur Souccot

<p>La fête de Souccot : deux événements procurant une joie particulière</p>	<p>1</p>
<p>אמור כג, מ: וְלִקְחֶתֶם לָכֶם בַּיּוֹם הָרִאשׁוֹן פְּרִי עֵץ הָדָר כַּפַּת תְּמָרִים וְעֵנַף עֵץ עֵבֶת וְעַרְבֵי נָחַל וּשְׂמַחְתֶּם לִפְנֵי ה' אֲלֵקֵיכֶם שִׁבְעַת יָמִים.</p> <p>Emor 23, 40 : Vous prendrez <i>pour vous</i>, le premier jour, le « beau fruit » de l'arbre, des branches de palmier, des rameaux tressés de l'arbre et des saules de rivière ; et vous vous <u>réjouirez</u>, devant D.ieu, pendant sept jours.</p> <p>משנה סוכה מה, א: נסוך המים, כיצד? צלוחית של זהב מחזקת שלושה לוגים היה ממלא מן השלוח, הגיעו לשער המים תקעו והריעו ותקעו. רש"י: תקעו והריעו. משום שמחה, דכתיב (ישעי' יב, ג) וישאבתם מים בששון.</p> <p>Michna Souccah 48a : Comment pratiquait-on les libations d'eau ? On remplissait de la source <i>Chiloa'h</i> une fiole d'or contenant trois <i>Logim</i> (350ml). Dès qu'ils arrivaient à la Porte d'Eau [de Jérusalem], ils sonnaient.</p> <p>Rachi : Ils sonnaient [de la trompette]. Pour exprimer la <u>joie</u>. Ainsi qu'il est écrit (Isaïe 12, 3) : « Ils puiseront de l'eau dans la joie ».</p>	<p>Les deux joies spécifiques à Soukkot : la joie du Loulav et celle du puisage d'eau destinée aux libations.</p>
<p>Les sages sont en désaccord sur le timing de ces deux événements</p>	<p>2</p>
<p>גמרא תענית ב, ב: רבי יהודה בן בתירה אומר: בשני בחג [מתחיל] נסוך המים מן התורה. [ורבי יהושע אומר:] נסוך המים כל שבעה.</p> <p>Guemara Ta'anit 2b : Rabbi Yehouda Ben Beteira dit : c'est le second jour de Souccot que commencent les libations d'eau. Rabbi Yehochou'a dit : les libations d'eau étaient pratiqués tous les sept jours de la fête.</p> <p>רמב"ם הל' תמידין ומוספין י, ו: כל שבעת ימי החג מנסכין את המים על גבי המזבח.</p> <p>Maimonide, Tmidin et Moussafin 10, 6 : Les libations d'eau sur l'autel avaient lieu tous les sept jours de la fête.</p>	<p>Les avis divergent si les libations d'eau commencent le premier ou le second soir.</p>
<p>Spirituellement, les deux avis peuvent être respectés</p>	<p>3</p>
<p>גמרא עירובין יג, ב: אלו ואלו דברי אלקים חיים הן.</p> <p>Guemara Erouvine 13b : Les deux avis sont des paroles du D.ieu vivant.</p> <p>לקוטי שיחות: לכלי עלמא, החגיגה המשלמת של שמחת בית השואבה שהתעוררה עלי ידי חליל וכלי שיר התחילה רק במוצאי יום טוב הראשון. ולמרות שעבדה זו נובעת מסבה צדדית [אסור החליל ביום טוב], (ומשום כך בתקופתנו שהשמחה אינה כרוכה בחליל, "קלקלתנו זוהי תקנתנו", והשמחה מתחילה מיד ביום הראשון...), בכל זאת, כיון שכל ענין בתורה הוא מדיק, מובן שהעבדה ש"השמחה היתה" במקדש התחילה בפועל ביום השני, הרי זה משום משום שכל מתאים יותר למהותה של השמחה - שרק אז שמחה זו יכולה להתקיים לאמיתתה.</p> <p>Likouté Si'hot : Selon tous les avis, la joie parfaite de Sim'hat Beth Hachoeva, éveillée avec les flûtes et autres instruments de musique, ne pouvait démarrer qu'à partir du second jour de la fête. Bien que cela était dû à une cause externe - l'interdiction d'utiliser la flûte pendant Yom Tov (c'est d'ailleurs la raison pour laquelle, de nos jours, en exil, la joie peut démarrer le premier soir puisqu'elle ne dépend plus des flûtes du Temple...). Néanmoins, étant donné que chaque chose est précise dans la Torah, le fait que la joie parfaite ne put commencer que le second jour, est certainement dû au fait que cela correspond mieux à l'essence de la joie - c'est seulement le second jour que cette joie peut être véritablement célébrée.</p>	<p>Même si la joie pouvait bien commencer le premier soir, la perfection de la joie n'avait lieu qu'à partir du second soir de la fête.</p>
<p>Développement : Pourquoi des libations d'eau et non de vin ?</p>	<p>4</p>
<p>גמרא ברכות לה, א: אין אומרים שירה אלא על היין.</p> <p>Guemara Bra'hot 35a : On ne peut prononcer de <i>Chira</i> (chant) qu'avec les [libations de] vin.</p> <p>ע"פ לקוטי תורה ד"ה ושאתם הב': השמחה של נסוך היין, למרות שזוהי שמחה קדושה, הרי היא קשורה לטבע האדם, בדומה לשמחה המתעוררת כרגיל מיין.... לעמדת השמחה הקשורה לנסוך המים על גבי המזבח, אשר אין תכונתם הטבעית של המים לשמחה, מוכיחה, ששמחה זו אינה תלויה בעניני הטבע אלא מתעוררת אך ורק משום צווי הקב"ה. ומכיון שהוא אין סוף, הרי גם השמחה היא מעל לכל מדידה והגבלה.</p> <p>Likouté Torah Uch'avtem II : La joie de la libation de vin, bien que c'est une joie sainte, elle reste néanmoins liée à la nature humaine, elle ressemble à la joie qu'un homme éprouve en buvant du vin. Par contre, la joie liée à la libation d'eau sur l'autel, étant donné que boire de l'eau ne réjouit pas un homme, cela indique que la joie de cette libation ne dépend d'aucun phénomène naturel - cette joie a pour seule origine le fait que D.ieu demanda de s'en réjouir. Or, puisque D.ieu est Infini, cette joie est aussi au-delà de toute limite.</p>	<p>La joie liée à l'eau représente une joie illimitée, au-delà de toute logique.</p>

<p>On retrouve ces deux types de joies dans « l'autel du cœur » de chacun</p>	<p>5</p>
<p>לקוטי שיחות: יין - שמחה של מצוה הנוצרת באמצעות התבוננות שכלית, בזכותו הנפלאה, שהקב"ה העניק לו את האפשרות לקיים מצוה ולהדבק בו יתברך. אך בשמחה זו נתן לחוש גם מציאותו של האדם המקיים את המצוה, ושמחה זו היא מגבלת. מים - שמחה הנעלית משכל ומהבנה - שמחה אמיתית, שאינה מגבלת כלל, משום שהיא קשורה "בעצם הנפש למעלה מהכחות הגלויים".</p> <p>Likuté Si'hot : Le vin – représente la joie rationnelle d'accomplir une Mitsva, en méditant au grand mérite que D.ieu nous donna la possibilité d'accomplir une Mitsva et de nous lier ainsi à Lui. Cependant, cette joie est limitée, puisqu'on ressent en elle l'existence de l'homme accomplissant la Mitsva. L'eau par contre, représente une véritable joie, provenant de l'essence de l'âme, et donc au-delà de toute limite.</p> <p>משנה סוכה נא, א: מי שלא ראה שמחת בית השואבה לא ראה שמחה מימיו.</p> <p>Michna Souccah 51a : Qui n'a pas vu la joie de <i>Beth Hacheva</i>, n'a pas de joie de sa vie !</p>	<p>Le vin : la joie rationnelle d'une Mitsva. L'eau : la joie irrationnelle et illimitée d'une Mitsva.</p>
<p>Soukkot : la fête la plus adaptée pour une joie surnaturelle, sans limites</p>	<p>6</p>
<p>עשרת ראש יוה"כ: סכך הסכה, הקשור לענני הכבוד, מקורו הרוחני הוא מהתשובה ומענן הקטרת של יום הכפורים.</p> <p>Ateret Roch sur Yom Kippour : Le Se'kha'h de la Souccah (représentant les nuées de Gloire qui nous ont protégées dans le désert), provient spirituellement de la Techouva et de la nuée de <i>Ketoret</i> de Yom Kippour.</p> <p>לקוטי שיחות: שמחת הסכות נובעת מהעבודה והענינים שהחלו להוצר בראש השנה ובעשרת ימי תשובה, ובמיוחד ביום הכפורים - בו העבודה היא מצד דרגת ה"יחידה" שבנפש, התקשרות עצם הנשמה עם עצמותו יתברך. והעבודה בסכות היא, שהתקשרות זו תבוא לידי בטוי עד כדי כך שתקיר את היהודי כלו בכל עניניו.</p> <p>Likuté Si'hot : La joie de Souccot provient d'un travail qui a commencé à Roch Hachana et s'est poursuivi pendant les dix jours de Techouva, et en particulier à Yom Kippour - où le service provient de la <i>Ye'hida</i> de l'âme, de l'attachement de l'essence de l'âme avec l'Essence divine. Le travail de Souccot consiste à faire en sorte que cet attachement s'exprime dans la vie d'un Juif, au point de l'envelopper dans tout ce qu'il fait.</p> <p>אמור כג, מב: בסכת תשבו שבועת ימים. גמרא סוכה כח, ב: "תשבו" - כעין "תדורו".</p> <p>Emor 23, 42 : Vous-vous installerez dans les Soukkot (cabanes), pendant sept jours.</p> <p>Guemara Souccah 28b : « Vous-vous installerez », comme vous le feriez dans votre résidence [principale].</p>	<p>L'origine de la joie de Souccot : c'est alors que l'abnégation de Yom Kippour, « enveloppe » le Juif dans tout ce qu'il fait.</p>
<p>La Mitsva du Loulav, liée à la Souccah, permet d'intégrer cette joie</p>	<p>7</p>
<p>לקוטי שיחות: הסכה מקיפה מבחוץ את היהודי בכל עניניו ("כח מקיף"). המשמעות של מצות נטילת ארבעת המינים [אל ה"לב"] היא "ולקחתם לכם": הכח המקיף של הסכה נעשה שלכם וחודר לפנימיותו של היהודי... שלמות העבודה של מסירות נפש היא כאשר ההתבטלות ומסירות הנפש חודרות אל הכוחות הפנימיים, כי (א) רק כך יש לה קיום. (ב) זו הוכחה לכך שאין מקום בנפש שאינו חודר בכל מסירות הנפש.</p> <p>Likuté Si'hot : La Souccah enveloppe le Juif de « l'extérieur » (<i>Makif</i>). Le but du Loulav est de « prendre pour vous », d'intégrer tout cela profondément (dans le cœur). L'abnégation est parfaite lorsqu'elle pénètre profondément, car : (A) c'est seulement ainsi qu'elle peut se maintenir, (B) Cela prouve qu'elle a intégré chaque parcelle de l'âme.</p>	<p>Le Loulav permet d'intérioriser et dévoiler le « <i>Makif</i> » et l'abnégation de la Souccah.</p>
<p>Cela explique les différents timings pour la joie de la libation d'eau</p>	<p>8</p>
<p>לקוטי שיחות: לדעה ששמחת שאיבת המים מתחילה בלילה השני של סכות: שלמות וגלוי השמחה מגיע דוקא אחרי ש"מקיף" הסכה חדר לפנימיות, על ידי נטילת הלולב. ובכל זאת נקבעה ההלכה, שגם ביום הראשון של סכות התקיים נסוד המים, שהרי, כבר אז קימת ההשפעה של סכך הסכה, אלא שהוא אז בבחינת מקיף.</p> <p>Likuté Si'hot : Selon l'avis qui pense que la libation d'eau démarra le second jour de Soukkot, après le Loulav : la perfection de la joie est seulement lorsque le <i>Makif</i> de la Souccah est intégré, grâce au Loulav. Néanmoins, la Hala'kha est que la libation commence dès le premier jour, car l'effet du Se'kha'h y a déjà démarré, cependant, il est encore <i>Makif</i> (superficiel), et ne sera réellement intégré qu'à partir du lendemain.</p>	<p>La joie est parfaite le second soir, après le Loulav, mais peut démarrer le premier soir.</p>
<p>Enseignement : En exil, la joie commence dès le premier soir !</p>	<p>9</p>
<p>לקוטי שיחות: בזמן הגלות, כאשר "אותותינו לא ראינו...", התחלת העבודה אינה כל כך בכוחות הפנימיים. עקר העבודה והתחלתה הוא מצד מסירות נפש בכוחות מקיפים, ובפשטות - "אל יבוש מפני המלעיגין", מעל לשכל האדם... אך מכיון שכל הענינים שבתורה הם נצחיים, ביום השני, מגבירים עוד יותר את השמחה.</p> <p>Likuté Si'hot : En exil, alors que « nous ne voyons pas de signes », l'essentiel de l'effort n'est pas d'intégrer les choses, mais plutôt de faire preuve d'un don de soi (même superficiel), de ne pas « avoir honte des moqueurs », au-delà de toute logique. Cependant, étant donné que chaque détail de la Torah est éternel, même si la joie commence le premier soir, il faut l'intensifier davantage le second soir !</p>	<p>En exil, la joie est puissante le premier soir, puis elle s'intensifie dès le second soir !</p>